

GENEL GEREKÇE

Mahkeme kararlarının etkili ve süratli bir şekilde yerine getirilmesi hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden biridir. Bununla birlikte, ilamların icrası sürecinde tarafların menfaatleri arasında adil bir dengenin kurulması ve cebri icra yoluna başvurulmadan önce borçluya yükümlülüğünü kendiliğinden yerine getirme imkânının tanınması da hukuk güvenliği ve usul ekonomisi ilkelerinin bir gereğidir.

Mevcut uygulamada, ilamın kesinleşmesi veya icra edilebilir hale gelmesinin ardından, alacaklı tarafından herhangi bir bildirim yapılmaksızın doğrudan ilamlı icra takibi başlatılabilmektedir. Bu durum, mahkeme kararını yerine getirmeye hazır olan borçlular bakımından dahi ilave takip giderleri, vekâlet ücretleri ve icra masraflarının doğmasına neden olmakta; taraflar arasındaki uyuşmazlıkların gereksiz şekilde büyümesine ve icra teşkilatının iş yükünün artmasına yol açmaktadır.

Diğer yandan, mahkeme kararlarının önemli bir kısmı, cebri icra tedbirlerine ihtiyaç duyulmaksızın taraflarca gönüllü olarak yerine getirilebilecek niteliktedir. Buna rağmen mevcut sistemde borçluya önceden bildirimde bulunulmasını zorunlu kılan genel bir düzenlemenin bulunmaması, ilamlı icra yoluna başvurulmasını çoğu zaman ilk seçenek haline getirmektedir. Bu durum ise hem usul ekonomisi ilkesine hem de yargı kaynaklarının etkin kullanılması amacına uygun düşmemektedir.

Teklif ile Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararları hariç olmak üzere ilamların icrasına başvurulmadan önce, alacaklı veya vekili tarafından borçluya yazılı bildirimde bulunulması ve ilamın gereğini yerine getirmesi için belirli bir süre tanınması öngörülmekte; böylece borçluya, mahkeme kararını cebri icra tehdidi altında kalmaksızın ve ek mali yüklerle karşılaşmaksızın yerine getirme imkânı sağlanmaktadır.

Ayrıca para alacağı içeren ilamlarda hükmedilen alacak miktarı ile vekâlet ücreti ve yargılama giderlerinin, alacaklı tarafından bildirilecek banka hesabına yatırılmasına ilişkin usul düzenlenmektedir. Bu suretle ödeme süreçlerinde açıklık ve ispat kolaylığı sağlanması, ödeme yeri ve şekline ilişkin uyuşmazlıkların önlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu düzenleme ile gereksiz ilamlı icra takiplerinin azaltılması, icra dairelerinin iş yükünün hafifletilmesi, tarafların ek mali külfetlerle karşı karşıya kalmasının önlenmesi, mahkeme kararlarının gönüllü ifa yoluyla yerine getirilmesinin teşvik edilmesi ve yargı kaynaklarının daha etkin kullanılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa 35/A maddesi eklenmektedir. Düzenleme ile Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararları hariç olmak üzere ilamların icrasına başvurulmadan önce, alacaklı taraf veya vekiline borçlu tarafa yazılı bildirimde bulunma yükümlülüğü getirilmektedir.

Uygulamada, mahkeme kararının kesinleşmesi veya icra edilebilir hale gelmesinin hemen ardından karşı tarafa herhangi bir bildirim yapılmaksızın doğrudan icra takibi başlatılabilmekte, bu durum ise borçlunun ilamı kendiliğinden yerine getirme imkânını ortadan kaldırarak gereksiz icra masraflarına, vekâlet ücretlerine ve yargısal uyuşmazlıklara sebebiyet verebilmektedir. Düzenleme ile ilamın muhatabına makul bir süre tanınarak kararın gönüllü şekilde yerine getirilmesi teşvik edilmekte, icra dairelerinin iş yükünün azaltılması ve taraflar arasındaki uyuşmazlıkların daha kısa sürede çözümlenmesi amaçlanmaktadır.

Maddede ayrıca, konusu para alacağı olan ilamlarda hükmedilen alacak miktarı ile vekâlet ücreti ve yargılama giderlerinin, alacaklı tarafından bildirilen banka hesabına belirlenen süre içerisinde yatırılması öngörülmektedir. Böylece ödeme süreçlerinin daha şeffaf ve denetlenebilir hale getirilmesi, taraflar arasında ödeme yeri ve ödeme şekline ilişkin ihtilafların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.